

Oponentský posudek diplomové práce Kateřiny Čadové: Nabídka služeb péče o děti do tří let věku v České republice

Oponentka: Mgr. Eva M. Hejzlarová

Autorka se po úvodním vymezení tématu věnuje teoretickým východiskům a následně se zabývá přiblížením stávající situace v oblasti péče o děti mladší tří let v Česku – historie, nabídky a poptávky v oblasti služeb péče o děti a výhledu do budoucna. Dále se práce zaměřuje na postoj Evropské unie a následně zkoumá specifika nabídky a poptávky v oblasti služeb péče o děti. V posledních dvou kapitolách pak práce řeší nedostatky v oblasti služeb péče o děti do tří let a předkládá možná řešení.

Diplomová práce zpracovává velmi aktuální téma, a to způsobem, který co do fundovanosti značně převyšuje nároky obvykle kladené na diplomové práce.

Autorka (i díky tomu, že je zaměstnankyní MPSV) těží z takřka dokonalé **znalosti problematiky**; neklade si „začátečnické“ otázky, ale cílí na jádro problému/ů. Vysoce hodnotím **množství nashromážděných podkladů** (včetně interních materiálů MPSV) a práci s cizojazyčnou literaturou; ocenit lze také **vlastní výzkum**. Autorka dobře pracuje také s grafickým členěním textu (např. využívá bold), což činí práci přehlednější. Podobně působí i shrnutí na konci každé kapitoly. Nejvýstižněji lze kvalitu předkládané diplomové práce popsat tak, že jde o **detaillní drobnokresbu**. Když autorka hovoří o určitém jevu, nedočká se čtenář/ka pouze výčtu legislativy a statistiky (jak tomu často u diplomových prací bývá), ale dostane se mu/jí (v tom nejlepší smyslu) kritických upozornění na skrytá úskalí, která na první pohled nejsou patrná; práce má tedy významný analytický rozměr. Přestože klady práce jednoznačně převažují, považuji za užitečné zmínit také výhrady, které lze vůči práci mít.

Kritičnost, kterou jsem výše hodnotila pozitivně, bohužel není v rámci práce vyrovnaná (považuji to za možnou odvrácenou stranu autorčiny profesní příslušnosti k MPSV). Autorka je totiž zároveň aktérkou, a tak si vždy neumí vytvořit kritický odstup. V části 5.1 „Postoj České republiky k Barcelonským cílům“ autorka v podstatě pouze parafrázuje oficiální stanoviska (v pododdíle 5.1.1 se sice o komentář snaží, bohužel mu není rozumět). Podobný jev se vyskytuje také v závěru, kde autorka píše o „správných“ výhradách České republiky (s. 95).

Co do **struktury** bych osobně preferovala zařazení kapitoly 5 před kapitolu 4. Pak by stávající kapitola 6 (mj. vlastní kvalitativní výzkum autorky) plynule navazovala na výsledky jiných výzkumů realizovaných v této oblasti. Pravděpodobně bych také kapitolu 3 (Teoretická východiska) rozdělila na dvě části (viz připomínka níže); část kapitoly 3 se navíc kryje s částí kapitoly 5. Strukturace je ale vždy subjektivní záležitostí a proto tato připomínka nepatří k nejzásadnějším.

Každopádně bych ale ocenila větší koncentrovanost. Práce neobsahuje nadbytečné informace či „vatu“ (výjimkou je část 7.1 „Přehled aktérů...“, která podle mého do celku práce úplně nezapadá). Problémem je, že z nějakého důvodu nejsou některé tematické bloky pohromadě, ale najdeme je „rozpuštěné“ na dvou místech práce (4.2.2 a 7.2; 4.3 a 6.2).

Poznámku bych měla také ke kapitole 3. Teoretická východiska. Ta totiž nezahrnuje jen teorie, ale i operativu – realie veřejně-politického provozu (3.1.3.1), kde autorka

vyjmenovává strategie a deklarace a cituje eurokomisaře Špidlu. Fakticky jde samozřejmě o relevantní informace - ty by ale neměly být zařazeny do části nazvané „teorie“.

Formální náležitosti práce jsou na velmi dobré úrovni. Práci se zdroji hodnotím bez připomínek. Rovněž jazyková úprava je nadprůměrná – zaznamenala jsem dílčí nedostatky jen v jednotlivostech¹. Autorka píše čtivým jazykem. Občas ale upadá do úřednického stylu, pro který jsou charakteristická jmenná vyjádření: „důvodem pro omezení návštěvy dětí v zařízeních pro účely rodičovského příspěvku je zajištění osobní péče rodičem“ (s. 86). Podobně se tu a tam objeví „úřednická“ věta (viz věta na 12 řádek na s. 88 – 89, která by šla „vyřešit“ poznámkou pod čarou).

Přestože větší část posudku tvoří výhrady, celkově jde o nadprůměrnou práci (argumentace námitek zabere vždy více prostoru než pozitivní hodnocení). **Diplomovou práci Bc. Kateřiny Čadové rozhodně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení „výborně“.**

Možné otázky k obhajobě:

- 1) Ve své práci se věnujete hledání řešení na úrovni ministerstva (legislativa a institucionální zabezpečení). Existují podle Vás i jiné možnosti (např. může obec/kraj učinit služby péče o děti do tří let dostupnější) a jaké jsou jejich výhody či omezení (např. existuje v ČR regionální „rodinná politika“)?
- 2) Které z Vámi formulovaných řešení má podle Vašeho názoru největší šanci se prosadit? Proč, případně s jakými změnami?

Mgr. Eva M. Hejzlarová

V Praze dne 20. ledna 2009

¹ Jen pro informaci autorky: čárka na s. 22, velké písmeno na s. 35, chyba ve skloňování na s. 43, 47 a 85, nejednotný font na s. 49, dvojmezery.